

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาผลกระทบด้านสุขภาพทั้ง 4 มิติ ของประชาชนจากการประกอบกิจการ โรงโม่หินในตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยศึกษาทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ การศึกษาเชิงคุณภาพได้ทำการสัมภาษณ์ สนทนากับตัวแทนชาวบ้านในแต่ละหมู่ ทั้ง 7 หมู่ และจัดทำเวทีแสดงความคิดเห็นภาคประชาชน เวทีแสดงความคิดเห็นของข้าราชการท้องถิ่น ผู้นำหมู่บ้าน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในเรื่องผลกระทบด้านสุขภาพของประชาชนจากการประกอบกิจการ โรงโม่หินในตำบลแม่ลาน้อย รวมจำนวน 3 ครั้ง และในการศึกษาเชิงปริมาณได้ศึกษาข้อมูล พฤติกรรมของผู้ป่วยเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลแม่ลาน้อย จำนวน 7 หมู่ ได้แก่ หมู่ 1, 2, 5, 8, 9, 10 และ 14 ตำบลแม่ลาน้อย โดยเปรียบเทียบสัดส่วนการเกิดโรกระบบทางเดินหายใจส่วนบนของผู้ป่วยในแต่ละหมู่ทั้ง 7 หมู่ และศึกษาแนวโน้มการเกิดโรกระบบทางเดินหายใจส่วนบนในภาพรวมทั้งอำเภอแม่ลาน้อย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 – 2545 รวมทั้งนำข้อมูลจากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงโม่หิน และข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสนทนากับตัวแทนชาวบ้านทั้ง 7 หมู่ ข้อมูลการจัดทำเวทีแสดงความคิดเห็นทั้ง 3 เวที มาสร้างแบบสัมภาษณ์เรื่องผลกระทบด้านสุขภาพทั้ง 4 มิติ ของประชาชน แล้วทำการสำรวจ โดยการนำเสนอผลการศึกษาแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสนทนากับตัวแทนชาวบ้านทั้ง 7 หมู่ และการจัดเวทีแสดงความคิดเห็นภาคประชาชนตำบลแม่ลาน้อยและเวทีแสดงความคิดเห็นของข้าราชการ ผู้นำหมู่บ้าน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของอำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลพฤติกรรมจากเวชระเบียนผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลแม่ลาน้อย

ส่วนที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ส่วนที่ 4 การประเมินผลกระทบด้านสุขภาพทั้ง 4 มิติของประชาชนจากการประกอบกิจการ โรงโม่หินในตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ส่วนที่ 1 ผลการจัดเวทีแสดงความคิดเห็นของชาวบ้าน ผู้นำหมู่บ้าน ข้าราชการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในตำบลแม่ลาน้อย อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 3 ครั้ง

ในช่วงเดือนมีนาคม 2546 ผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์และสนทนากับตัวแทนชาวบ้าน ทั้ง 7 หมู่ๆละ 2-3 คนเพื่อศึกษาบริบทของชุมชน (ภาคผนวก ง) ต่อมาทำการจัดเวทีแสดงความคิดเห็นเรื่องผลกระทบด้านสุขภาพของประชาชนจากการทำโรงโม่หิน จำนวน 3 ครั้ง โดยครั้งที่ 1 จัดเวทีแสดงความคิดเห็นของชาวบ้านหมู่ 14 บ้านห้วยริน-ห้วยมะไฟ หมู่ 2 บ้านป่าหมาก จำนวน 74 คน และครั้งที่ 2 จัดเวทีแสดงความคิดเห็นของข้าราชการท้องถิ่น ผู้นำหมู่บ้าน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมี จำนวน 20 คน ได้แก่ เทศมนตรี ประธานอบต. ปลัดอบต. สมาชิกอบต. สมาชิกสภาเทศบาลตำบล ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2 และ หมู่ 14 ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านและกรรมการหมู่บ้านหมู่ 14 ตัวแทนชาวบ้านจากหมู่ 1 และตัวแทนจากโรงโม่หิน ในครั้งที่ 3 ได้จัดเวทีประชาคมชาวบ้านหมู่ 14 บ้านห้วยริน-ห้วยมะไฟ ชาวบ้านหมู่ 2 บ้านป่าหมาก และชาวบ้านหมู่ 1 บ้านแม่ลาน้อย ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบจากโรงโม่หินมากที่สุด จำนวน 100 คน

วัตถุประสงค์ของการจัดเวทีครั้งนี้เนื่องจากหมู่ 14 บ้านห้วยริน-ห้วยมะไฟเป็นหมู่บ้านที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงโม่หินประมาณครึ่งถึงหนึ่งกิโลเมตร รองลงมาคือ หมู่ 2 บ้านป่าหมากอยู่ห่างจากโรงโม่หินประมาณ 2 กิโลเมตร ซึ่งคาดว่าทั้ง 2 หมู่ เป็นหมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบด้านสุขภาพจากการทำโรงโม่หินมากที่สุด

ผู้ศึกษาเริ่มต้นด้วยการแนะนำความหมาย หลักการเชิงทฤษฎี และความสำคัญของสุขภาพ และการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ พร้อมให้ความรู้เรื่องโรคที่เกิดจากฝุ่นหิน จากนั้นได้ให้ผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นเรื่องผลกระทบด้านสุขภาพจากการทำโรงโม่หินทั้งด้านบวกและด้านลบ โดยใช้เทคนิคบัตรคำ และการออกเสียงแสดงความคิดเห็น

ช่วงต่อมาได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ตัวอย่างอากาศของศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อมเขต 10 ลำปาง ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอแม่ลาน้อย และฝ่ายสุขภาพภิบาลและควบคุมโรคโรงพยาบาลแม่ลาน้อย สุ่มวิเคราะห์ตัวอย่างอากาศที่โรงโม่หินในตำบลแม่ลาน้อย ในเดือนพฤศจิกายน 2545 (ดังภาคผนวก ข) โดยตำแหน่งที่เก็บตัวอย่าง ได้แก่ ปากไม้ 3 จุด และ เฟอร์นิเจอร์ของซิงเกิ้ลทั้ง 3 จุด เท่ากับ 36.175, 5.136 และ 6.209 น้ำหนักฝุ่นทั้ง 3 จุดเท่ากับ 0.10, 7.305 และ 10.502 มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ผลปรากฏว่า มาตรฐานปริมาณฝุ่นบริเวณปากไม้ จุดที่ 2 และ 3 อยู่ในเกณฑ์ที่เกินมาตรฐาน ซึ่งภายในสถานประกอบการปริมาณฝุ่นละอองที่มีขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM-10) ต้องมีค่าไม่เกิน 5 มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร

จากการสัมภาษณ์ สันทนา และการจัดเวทีแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบด้านสุขภาพทั้ง 3 ครั้ง พบว่าการทำโรงโม่หินในตำบลแม่ลาน้อยส่งผลกระทบด้านสุขภาพทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนี้

ผลกระทบสุขภาพด้านบวก ได้แก่ ผู้เข้าร่วมสนทนาและเวทีแสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่จะพูดผลกระทบด้านบวกที่เกี่ยวกับมิติทางสังคม ส่วนมิติอื่นๆ ไม่ได้แสดงความคิดเห็น :

มิติทางสังคม

- ผลกระทบด้านสังคมทำให้ชุมชนมีความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ คือ ทั้งจังหวัดแม่ฮ่องสอนจะมาใช้หินจากโรงโม่หินแห่งนี้แห่งนี้เพื่อทำให้อู่หินได้ในราคาที่ถูกลง :

“คนในชุมชนสามารถซื้อหินได้ในราคาที่ถูกลง” (ตัวแทนชาวบ้านหมู่ 9 คนที่ 1) “คนในชุมชนมีความสะดวกในเรื่องของการหาซื้อวัสดุก่อสร้างจำพวกหินโดยไม่ต้องเดินทางไปซื้อถึงจังหวัดเชียงใหม่” (ตัวแทนชาวบ้านหมู่ 5 คนที่ 1)

- ผลกระทบด้านสังคมที่มีต่อภาวะเศรษฐกิจของประชาชน พบว่า คนในชุมชนบางกลุ่ม ได้แก่ ชาวบ้านในหมู่ที่ 9 และหมู่อื่นๆ รวมประมาณ 10 คน มีรายได้จากการทำงานในโรงโม่หิน :

“ชาวบ้านในหมู่ 9 และหมู่อื่นๆรวมประมาณ 10 คน ทำงานเป็นคณงานคนขับรถ และเป็นพนักงานบัญชีในโรงโม่หิน” (ตัวแทนชาวบ้านหมู่ 9 คนที่ 2)

“ทำให้มีการสร้างอาชีพแก่คนในชุมชนคือมีเปิดร้านขายวัสดุก่อสร้างและทำให้ผู้ประกอบการมีรายได้ดีจากการขายวัสดุก่อสร้างจำพวกหิน” (ตัวแทนชาวบ้านหมู่ 2 คนที่ 1)

ผลกระทบสุขภาพด้านลบ ได้แก่ ผู้ร่วมสนทนาและเวทีแสดงความคิดเห็น ทั้ง 3 ครั้ง ให้ข้อมูลเรื่องผลกระทบสุขภาพด้านลบ โดยแยกออกเป็น 4 มิติดังต่อไปนี้

มิติทางกายและสิ่งแวดล้อม

- ผู้ร่วมสนทนาส่วนใหญ่จะพูดถึงผลกระทบในเชิงของสิ่งแวดล้อมและสภาพภูมิประเทศมีผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายทำให้เกิดภาวะความเจ็บป่วย :

“โดยลักษณะของหมู่บ้านห้วยรินเป็นแอ่งกระทะทำให้ฝุ่นละอองที่เกิดจากโรงไหมหินฟุ้งกระจายในอากาศจำนวนมากในช่วงเวลาที่มีการระเบิดหิน”(ตัวแทนชาวบ้านหมู่ที่ 14 คนที่ 1)

“คนในหมู่บ้านมักจะเป็นหวัด ไอบ่อยๆ” (ตัวแทนชาวบ้านหมู่ 14 คนที่ 2)

“บ้านห้วยรินมีลักษณะเป็นแอ่งกระทะล้อมรอบด้วยภูเขาเมื่อมีการระเบิดหินลมก็พัดเอาฝุ่นลงไปที่นี่มันไม่มีโอกาสระบายเลย และไปถามคนบ้านห้วยรินเขาก็จะบอกว่าผลกระทบที่เขาได้รับคือ โรคระบบหายใจ และหลายสิ่งหลายอย่าง” (ตัวแทนชาวบ้านหมู่ 14 คนที่ 3)

- ผลกระทบที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประชาชนที่อาศัยรอบๆบริเวณโรงไหมหินเกิดแรงสั่นสะเทือนจากการระเบิดหินเป็นเวลานับสิบๆปีทำให้บ้านเรือนของชาวบ้านได้รับความเสียหาย ชาวบ้านมีความกังวลว่าแรงสั่นสะเทือนจะทำให้ภูเขาถล่ม บ้านเรือนพัง และจากการระเบิดหินของโรงไหมหินทำให้มีหินปลิวลงมา ส่งผลกระทบด้านร่างกาย คือ คนในชุมชนที่ทำนาอยู่บริเวณใกล้เคียงโรงไหมหินมีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดอุบัติเหตุได้ง่ายจากการที่มีหินปลิวลงมา :

“เวลาระเบิดหินจะมีเศษหินตกลงในที่นาที่น่องบ้านป่าหมากไถนาประมาณ 5 โมงเย็น จะมีหินตกลงมาเกือบจะถูกเป็น (ถูกเขา) ทางบ้านห้วยรินมีผลกระทบเรื่องดินแตกร้าว เวลาระเบิดหลังก็จะสะเทือนตลอด ไม่ใช่ว่ามันจะระเบิดครั้งเดียว มันระเบิดทุกวันมันก็สะเทือนจากวันเป็นปีมันก็ต้องมีแตกพ่อง (แตกข้าง)” (ผู้นำหมู่บ้านคนที่ 1)

- ผลกระทบที่มีต่อภาวะสุขภาพที่เห็นเป็นรูปธรรม คือ ปัญหาเรื่องฝุ่นละอองปกคลุมตามหลังคาบ้าน :

“โรงเรียนป่าหมากจะติดกับถนนใหญ่เวลารถชนหินวิ่งผ่านมาบางวันในช่วงเวลาบ่ายทั้งที่อากาศอบอ้าวนักเรียนต้องปิดหน้าต่างเรียนหนังสือ อันนี้เป็นผลกระทบด้านจิตใจของนักเรียนโดยตรง ไม่ใช่แต่นักเรียน ชาวบ้านใกล้เคียงก็ได้รับผลกระทบด้วย ถ้าไปดูจะเห็นหลังคาบ้านเป็นสีหม่นหรือสีแดงหรือสีฝุ่น ” (ผู้นำหมู่บ้านคนที่ 3)

“หลังคาบ้าน มาดูตอนกลางวันมีแต่ฝุ่นคลุม” (ตัวแทนชาวบ้านหมู่ 14 คนที่ 4)

มติทางจิต

- ผลกระทบด้านจิตใจ พบว่า ปัญหาเรื่องเสียงดังจากการระเบิดทำให้คนในชุมชน หงุดหงิดรำคาญ และเครียดจากการได้ยินเสียงระเบิด :

“ลูกเล็กๆต้องพวเวลานอนหลับ เนื่องจากตกใจในเสียงระเบิดหิน”
(ตัวแทน ชาวบ้านหมู่ 14 คนที่ 3)

“ช่วงสักสี่โมงครึ่งถึงห้าโมงเย็นเสียงระเบิดทำให้หลานตัวเล็กสะดุ้งตกใจและร้องไห้ทุกที” (ผู้นำหมู่บ้านหมู่ 14 คนที่ 1)

มติทางสังคม

- ผลกระทบทางสังคมพบว่า ชาวบ้านมีความกังวลว่าน้ำเสียจากโรงโม่หิน จะไหลสู่แม่น้ำ :

“ช่วงฤดูฝนน้ำโคลนสีแดงจาก โรง โม่หิน ไหลสู่ที่นาของชาวบ้านเนื่องจากพื้นที่รอบๆ โรงโม่หินจะเป็นที่นาของชาวบ้าน ในฤดูฝนน้ำในแม่น้ำและน้ำที่ไหลเข้าในที่นามีสีแดงเป็นคราบคล้ายกับน้ำมันเครื่องจักรจาก โรงโม่หิน” (ผู้นำหมู่บ้านคนที่ 3)

- ผลกระทบด้านสังคมอีกประเด็นหนึ่ง พบว่า ปัญหาเรื่องแรงงานต่างด้าวของโรงโม่หินมักก่อความไม่สงบให้กับคนในชุมชน :

“คนงานต่างด้าวชอบมั่วสุ่มกันดื่มสุรา เล่นการพนัน ส่งเสียงดังรบกวนชาวบ้าน รวมทั้งมาชักชวนเยาวชนในหมู่บ้านให้ไปร่วมด้วย” (ตัวแทนชาวบ้านหมู่ 14 คนที่ 4)

“ชาวบ้านจับปลาในแม่น้ำมากิน โดยใช้แหแต่คนงานต่างด้าวจะใช้ระเบิดเพื่อระเบิดปลาในแม่น้ำ ทำให้ปลาตายเยอะมาก” (ตัวแทนชาวบ้านหมู่ 14 คนที่ 1)

- ผลกระทบด้านสังคมที่มีต่อผลผลิตทางการเกษตรของชุมชนทำให้ผลผลิตลดลงและขายได้ราคาต่ำ เนื่องจากมีฝุ่นละอองปกคลุม :

“ชาวบ้านที่มีไร่อยู่ใกล้กับโรงโม่หินก็ประสบปัญหาเรื่องฝุ่นละอองปกคลุม พืชผลทำให้ผลผลิตที่ได้ลดน้อยลง ราคาตกต่ำ” (ตัวแทนชาวบ้านหมู่ 14 คนที่ 2)

“ข้าว เมื่อก่อนเคยได้ผลผลิตเยอะ แต่เดี๋ยวนี้ได้น้อยลง อย่างใบหอมใบถั่วมีแต่ฝุ่นเกาะให้ลองไปดูตอนเช้าๆ ได้” (ตัวแทนชาวบ้านหมู่ 14 คนที่ 6)

- ผลกระทบด้านสังคมที่เกิดขึ้นกับโครงสร้างพื้นฐานสังคม (Infrastructure) ปัญหาถนนชำรุด ไม่มีการซ่อมแซม ปัญหาการจราจรบนถนนมักจ่อรถกล้าเข้าไปในที่นาทำให้รั้วกั้นนาของชาวบ้านเสียหาย และถนนที่เป็นเส้นทางขนหินถึงหน้าโรงโม่หินมาจนถึงถนนสายหลักในหมู่บ้านไม่ได้ลาดยางหรือเทคอนกรีต :

“จากการที่มีรถบรรทุกหินวิ่งในหมู่บ้านทำให้ถนนในหมู่บ้านชำรุดไม่มีการซ่อมแซม และชำรุดหนักขึ้นเรื่อยๆ” (ชาวบ้านหมู่ 14 คนที่ 4) “สถานการณ์อย่างนี้ โรงโม่หินน่าจะเป็นผู้รับผิดชอบ แล้วน่าจะบอกเจ้าของรถว่าแวนนี้ไม่ใช่ที่จอดรถ” (ตัวแทนอบต.คนที่ 1)

- ผลกระทบด้านสังคมที่มีต่อทรัพยากรในชุมชนพบว่า ชาวบ้านหมู่ 2 บ้านป่าหมากและ ชาวบ้านหมู่ 1 แม่น้ำน้อยบางส่วนประสบปัญหาเรื่องแหล่งน้ำที่ใช้ในการทำไร่ทำนาตื้นเขิน :

“มีหลายครั้งที่ชาวบ้านมาบอกเรื่องลำเหมืองที่ส่งน้ำเข้ามาไม่มีน้ำ คือ ถ้าไถนาไปแล้วจะรอไม่ได้” (ผู้นำหมู่บ้านคนที่ 3)

“เท่าที่ผ่านมาเป็นสิบๆปีจนถึงบัดนี้ จะเห็นว่าเมื่อก่อนน้ำแม่ตาไม่เคยตื้น มันจะมีร่องน้ำลึก แต่บะเดี๋ยว (เดี๋ยวนี้) มันบ่ลึก (ไม่ลึก) เพราะอะไร ก็เพราะการเปิดเอาหน้าดินออกมา เวลาฝนตกใส่หน้าดินหน้าดินก็ลงน้ำเพราะลำน้ำอยู่ต่ำ ด้านจิตใจของชาวบ้านที่อยู่ห่างน้ำเวลาน้ำน้ำนองใจจะวายเพราะน้ำมันบ่มีร่องที่จะเดินแล้ว มันตื่นเวลาน้ำลงมาแต่ละที่เอาดินเอาทรายมาโดย (มาด้วย)” (ตัวแทนชาวบ้านหมู่ที่ 1)

- ผลกระทบที่เกิดกับทรัพยากรธรรมชาติอีกประเด็นหนึ่ง พบว่า น้ำประปาภูเขาของชาวบ้านป่าหมากแห้งเหือด เนื่องจากที่ตั้งของโรงโม่หินตัดเส้นทางเดินของน้ำ ทำให้ต้องไปใช้น้ำจากอีกหมู่บ้านซึ่งไกลออกไป 7 กิโลเมตร :

“ประปาของหมู่บ้านเมื่อสมัยที่ยังไม่มีโรงโม่หินนี้ชาวบ้านป่าหมากยังใช้น้ำประปาได้อยู่ แต่เดี๋ยวนี้ประปาแห้ง ไม่มีน้ำไหลแล้ว” (ตัวแทนชาวบ้านหมู่ 2 คนที่ 1)

“การขุดเจาะหินของโรงโม่หิน ไปตัดเส้นทางเดินน้ำประปาหมู่บ้านป่าหมากทำให้แม่น้ำตื้นเขินเนื่องจากมีก้อนหินขนาดต่างๆจำนวนมากกองอยู่ในลำน้ำ” (ตัวแทนชาวบ้านหมู่ 2 คนที่ 2)

- ผลกระทบด้านสังคมในประเด็นของการหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน ปัญหาการเรียนเรื่องที่เคยคร่อนไปยังหน่วยงานในอำเภอ แต่ไม่ได้รับความช่วยเหลือใดๆจากทางการ :

“ผลกระทบต่อบ้านห้วยมะไฟมีนัก(มีเยอะ)ชาวบ้านเคยทำเรื่องร้องเรียนไปหลายครั้งคือ ไม่น้อยกว่า 4 ครั้ง แต่ไม่รู้เรื่องถึงไหนแล้ว ” (ผู้นำหมู่บ้านคนที่ 2)

“ผมว่าปัญหาทุกวันนี้เกิดที่ปลายเหตุ อำนาจการจัดตั้งโรงโม่หินจริงๆอยู่ที่กระทรวง ถามว่าชาวบ้านมีส่วนร่วมไหม ก็ไม่มี ตอนนี้รัฐธรรมนูญใหม่ให้ออบต.เห็นชอบแต่ไม่มีอำนาจอนุมัติ” “ผมว่าโรงโม่หินเขาประกอบอาชีพสุจริตนะ แต่ที่ไม่ถูกก็คือ มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม” (ตัวแทนอบต.คนที่ 2)

มิติทางจิตวิญญาณ

- ผลกระทบด้านจิตวิญญาณ พบว่า ที่ตั้งของโรงโม่หินอยู่ใกล้กับวนอุทยานถ้ำแก้วโกมล (ถ้ำพลีแกดไฮต์) และมีการค้นพบถ้ำแก้วแห่งใหม่ในเขตของโรงโม่หินทำให้ชาวบ้านกังวลใจว่าการระเบิดหินจะกระทบกระเทือนต่อถ้ำแก้วและหากยังคงมีการระเบิดหินต่อทำให้รู้สึกลี้ภัยถึงการสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติอันล้ำค่าไป :

“ขอให้คำนึงถึงผลเสียที่ประชาชนได้รับ ไม่ใช่ประโยชน์ที่คุณได้รับ ให้คิดถึงคนรุ่นหลังที่จะอยู่ต่อไป ทรัพยากรก็ถูกทำลาย” (ตัวแทนชาวบ้านหมู่ 14 คนที่ 1)

- ผลกระทบด้านจิตวิญญาณที่มีต่อประชาชนในชุมชนทำให้เกิดความหวงใยความหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติและความสะดวกสบายของธรรมชาติของท้องถิ่นที่อยู่บริเวณใกล้กับโรงโม่หิน :

“ ณ ตรงนั้นมีถ้ำแก้วโกมลอยู่ เราถือว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของบ้านเรา แต่ก็ยังมีการทำเหมืองอยู่ใกล้ๆที่นั่น ” (ตัวแทนชาวบ้านหมู่ที่ 1)

“เวลาผ่านไป (มองไป)ที่คอย มันบ่งาม(ไม่สวย) คอยมันหายไปเป็นลูกๆ (เป็นลูกๆ)เลย ป่าไม้แถวนั้นก็โดนตัดไปเกือบหมดละ ” (ตัวแทนชาวบ้านป่าหมาก คนที่ 2)

สรุปการทำโรงโม่หินทำให้เกิดทั้งผลกระทบด้านลบและด้านบวกทั้ง 4 มิติ ได้แก่ มิติทางกาย จิต สังคม และจิตวิญญาณ ชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดมีจำนวน 4 หมู่ ได้แก่ หมู่ 1 แม่น้อย หมู่ 2 ป่าหมาก หมู่ 9 และ หมู่ 14 ห้วยริน-ห้วยมะไฟ โดยหมู่ 9 ทั้งสารภีจะได้รับผลกระทบในด้านบวก คือ ชาวบ้านส่วนน้อยมีรายได้จากการทำงานในโรงโม่หิน แต่ผลกระทบด้านบวกในภาพรวมก็คือ จังหวัดแม่ฮ่องสอนสามารถซื้อหินได้ในราคาที่ถูกลง และไม่ต้องเดินทางไปซื้อหินถึงจังหวัดเชียงใหม่ทำให้สะดวกในเรื่องของวัสดุก่อสร้างจำพวกหิน

ส่วนผลกระทบในด้านลบทั้ง 4 มิตินั้น หมู่ 1 จะได้รับผลกระทบด้านลบในเรื่องของการขาดแคลนน้ำที่ใช้ในการทำนา และมีบางส่วนที่ทำงานในโรงโม่หิน ส่วนหมู่ 2 ได้รับผลกระทบด้านลบในเรื่องแหล่งน้ำประปาของหมู่บ้านแห่งนี้ขอต้องไปใช้น้ำจากอีกหมู่บ้านซึ่งห่างไกลมาก ชาวบ้านส่วนใหญ่มีความกังวลว่าน้ำเสียจากโรงโม่หินจะไหลลงสู่แม่น้ำ และยังสามารถได้รับผลกระทบในเรื่องของการมีเศษหินปลิวลงมากลางไร่นาขณะทำนา ปัญหาเสียงดังและแรงสั่นสะเทือนจากการระเบิดหิน และปัญหาฝุ่นละอองฟุ้งกระจายปกคลุมตามหลังคาบ้าน และหมู่ 14 บ้านห้วยริน-ห้วยมะไฟ ได้รับผลกระทบมากที่สุดในเรื่องของการสะดุ้งตกใจและหงุดหงิดรำคาญเสียงดังจากการระเบิดและการทำงานของเครื่องจักรของโรงโม่หิน และพบสิ่งปลูกสร้างในหมู่บ้านแตกร้าวจากแรงสั่นสะเทือนของการระเบิด ปัญหาเรื่องการเกิดโรคระบบทางเดินหายใจส่วนบนโดยคนในหมู่บ้านมักจะเป็นหวัดและไอบ่อยๆในทุกฤดูเนื่องจากฝุ่นละอองฟุ้งกระจายในอากาศจำนวนมาก ปัญหาเรื่องการจอตบรทุกหินรูก้ำเข้าไปในที่นาของชาวบ้าน ปัญหาคนงานของโรงโม่หินก่อ

ความไม่สงบให้แก่ชาวบ้าน ปัญหาลำน้ำที่ใช้ในการทำนาต้นเงินเนื่องจากมีหินก้อนใหญ่ปลิวลงมากองในน้ำ ปัญหาฝุ่นละอองเกาะตามใบพืช เช่น ถั่วและข้าว ทำให้ผลผลิตได้น้อยขายได้ราคาต่ำ และชาวบ้านส่วนใหญ่ยังมีความหวงใยและหวงแหนในทรัพยากรธรรมชาติ คือ ป่าไม้บริเวณนั้น และถ้ำแก้วที่ภายในประกอบด้วยแร่แคลไซต์ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นำอนุรักษ์ของอำเภอแม่ลา น้อยจะได้รับความกระทบกระเทือน และเกิดพังทลายลงมา ซึ่งที่ตั้งของโรงโม่หินแห่งนี้อยู่ห่างจากถ้ำแก้วประมาณ 1 กิโลเมตร และจากการสัมภาษณ์ชาวบ้านยังพบว่าถ้ำแก้วแห่งใหม่เกิดขึ้นอีก 1 แห่งในเขตของโรงโม่หิน โดยยังไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าไปสำรวจ ผู้เข้าร่วมประชุมเวทีครั้งนี้มีความเห็นว่าไม่ยากให้เวลาโรงโม่หินในการจัดการแก้ไขปัญหาเดือดร้อนที่เกิดขึ้นเพราะทนมาเป็นเวลานานแล้ว และไม่ต้องการให้โรงโม่หินมีการต่ออายุสัมปทานการใช้พื้นที่และสัมปทานป่าไม้อีกต่อไปและอยากให้โรงโม่หินย้ายไปอยู่ที่อื่นในที่ประชุมจึงมีการจัดตั้งคณะกรรมการประสานงานระหว่างหมู่บ้านขึ้นมาเพื่อดำเนินการต่อไปโดยใช้พลังของชุมชนเพื่อปกป้องสิทธิของตนเอง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ส่วนที่ 2 ข้อมูลสถิติภูมิจากเวชระเบียนผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลแม่ลาน้อย

ตาราง 1 จำนวนผู้ป่วยโรคระบบทางเดินหายใจส่วนบน จำแนกตามอายุและเพศ ปี พ.ศ. 2545
ในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาล แม่ลาน้อย ต.แม่ลาน้อย อ.แม่ลาน้อย จ.แม่ฮ่องสอน

หมู่บ้าน	จำนวน ประชากร (คน)	อายุ 0-12		อายุ 13-59		อายุ 60 ปี ขึ้นไป		รวมทั้งสิ้น (คน)
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
หมู่ 1 บ้านแม่ลาน้อย	2203	72	221	104	140	32	54	623
หมู่ 2 บ้านป่าหมาก	486	76	85	40	77	12	6	296
หมู่ 5 บ้านวังคัน	486	79	48	29	51	1	12	220
หมู่ 8 บ้านท่าสองแคว	521	86	62	20	34	8	5	215
หมู่ 9 บ้านทุ่งสารภี	541	63	38	31	82	16	9	239
หมู่ 10 บ้านทุ่งรวงทอง	689	74	67	23	41	7	9	221
หมู่ 14 บ้านห้วยริน- ห้วยมะไฟ	392	70	72	48	84	2	5	281
รวมทั้งสิ้น	5318	520	593	295	509	78	100	2095

จากตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลแม่ลาน้อย และ
จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคทางเดินหายใจส่วนบน โดยแยกตามกลุ่มอายุและเพศ (ข้อมูลจากเวชระเบียนผู้
ป่วยนอกโรงพยาบาลแม่ลาน้อย ปี 2545)

ตาราง 2 อัตราป่วยโรกระบบทางเดินหายใจส่วนบน ปี พ.ศ. 2545 ในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาล
แม่ลาน้อย ต.แม่ลาน้อย อ.แม่ลาน้อย จ.แม่ฮ่องสอน

หมู่บ้าน	อัตราป่วย (ร้อยละ)	สัดส่วนการเกิดโรคฯ ใน 7 หมู่ (ร้อยละ)
หมู่ 1 บ้านแม่ลาน้อย	28.28	8.73
หมู่ 2 บ้านป่าหมาก	60.91	18.82*
หมู่ 5 บ้านวังคัน	45.27	13.99
หมู่ 8 บ้านท่าสองแคว	41.27	12.75
หมู่ 9 บ้านทุ่งสารภี	44.18	13.65
หมู่ 10 บ้านทุ่งรวงทอง	32.08	9.91
หมู่ 14 บ้านห้วยริน-ห้วยมะไฟ	71.68	22.15*
รวมทั้งสิ้น		100

จากตาราง 2 การเปรียบเทียบสัดส่วนผู้ป่วยโรกระบบทางเดินหายใจส่วนบนในเขต รับผิดชอบโรงพยาบาลแม่ลาน้อย จำนวน 7 หมู่ พบว่า หมู่ 14 บ้านห้วยริน-ห้วยมะไฟมีสัดส่วนการเกิดโรคมากที่สุด ร้อยละ 22.15 รองลงมาคือ หมู่ 2 บ้านป่าหมาก ร้อยละ 18.82

ตาราง 3 จำนวนผู้ป่วยโรกระบบทางเดินหายใจส่วนบนในอำเภอแม่ลาน้อยตั้งแต่ปี พ.ศ.2540-2545

ปี พ.ศ.	จำนวนผู้ป่วย (คน)
2540	1320
2541	2004
2542	2627
2543	2892
2544	3002
2545	3247

จากตาราง 3 จำนวนผู้ป่วยด้วยโรกระบบทางเดินหายใจส่วนบนของประชาชนในอำเภอแม่ลาน้อย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 – 2545 พบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี

ส่วนที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสัมภาษณ์

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของหมู่บ้านที่ศึกษาผลกระทบทางสุขภาพ

หมู่บ้าน	จำนวน (คน)	ร้อยละ (100.0)
หมู่ 1 บ้านแม่ลาน้อย	90	31.5
หมู่ 2 บ้านป่าหมาก	21	7.4
หมู่ 5 บ้านวังคั้น	20	7.0
หมู่ 8 บ้านท่าสองแคว	19	6.7
หมู่ 9 บ้านทุ่งสารภี	25	8.8
หมู่ 10 บ้านทุ่งรวงทอง	27	9.5
หมู่ 14 บ้านห้วยริน-ห้วยมะไฟ	83	29.1
รวมทั้งสิ้น	285	100

จากตาราง 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน รวมทั้งหมด 285 คน (1คน/1หลังคาเรือน) พบว่า หมู่ 1 บ้านแม่ลาน้อย มีกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด จำนวน 90 คน และน้อยที่สุด คือ บ้านท่าสองแคว จำนวน 19 คน

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของลักษณะประชากร

ลักษณะประชากร	จำนวน (คน)	ร้อยละ (100.0)
เพศ	(n=285)	
ชาย	146	51.2
หญิง	139	48.8
อายุ (ปี)		
14-34	159	55.8
35-54	110	38.6
มากกว่า 54 ปี	16	5.6
ค่าเฉลี่ย±ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน =	32.28 ± 12.93	
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	35	12.3
ระดับประถม	108	37.9
ระดับมัธยม	104	36.5
อนุปริญญาขึ้นไป	38	13.3
อาชีพ		
เกษตรกร /ทำนา/ทำสวน	113	39.6
นักเรียน/นักศึกษา	72	25.3
รับจ้าง/กรรมกร	36	12.6
เกษียณอายุ	27	9.5
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	14	4.9
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	13	4.6
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	6	2.1
พนักงานบริษัทเอกชน	4	1.4

จากตาราง 5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นชาย จำนวน 146 คน (ร้อยละ 51.2) อายุเฉลี่ยคือ 32.28 ± 12.93 ปี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ คือ ทำไร่/ ทำนา/ ทำสวน จำนวน 113 คน (ร้อยละ 39.6) รองลงมาคือ นักเรียน/ นักศึกษา จำนวน 72 คน (ร้อยละ 25.3) ส่วนใหญ่จบการศึกษา ระดับประถม จำนวน 108 คน (ร้อยละ 37.9) รองลงมาคือ ระดับมัธยม จำนวน 104 คน (ร้อยละ 36.5)

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของผู้ที่ได้รับความรู้ และแหล่งความรู้เกี่ยวกับโรคที่เกิดจากฝุ่นหิน

ความรู้และแหล่งความรู้ที่ได้รับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคที่เกิดจากฝุ่นโรงโม่หิน		
เคย	99	34.7
ไม่เคย	186	65.3
แหล่งความรู้เรื่องโรคที่เกิดจากฝุ่นหิน		
เจ้าหน้าที่สาธารณสุข/โรงพยาบาล	63	22.1
โทรทัศน์	51	17.9
วิทยุ	36	12.6
หนังสือพิมพ์	40	14.0
แผ่นพับ/โปสเตอร์	28	9.8
อื่นๆ	7	2.5

จากตาราง 6 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคที่เกิดจากฝุ่นหิน จำนวน 186 คน (ร้อยละ 65.3) แหล่งความรู้ส่วนใหญ่ มาจาก เจ้าหน้าที่สาธารณสุข/โรงพยาบาล จำนวน 63 คน (ร้อยละ 22.1)

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังและสถานบริการสุขภาพ

การเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังและสถานบริการสุขภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เคย	170	59.6
โรคหัวใจ	17	6.0
โรคปอด	51	17.9
โรคหอบหืด	68	23.9
โรคถุงลมโป่งพอง	3	1.1
อื่นๆ (ภูมิแพ้)	18	6.3
ไปรับการรักษาที่ใด		
โรงพยาบาลรัฐ	147	51.6
สถานเอนามัย	4	1.4
โรงพยาบาลเอกชน	7	2.5
คลินิก	52	18.2
อื่นๆ	2	0.7

จากตาราง 7 ส่วนใหญ่ป่วยด้วยโรคหอบหืด จำนวน 68 หลังคาเรือน (ร้อยละ 23.9) และรองลงมาป่วยด้วยโรคปอด จำนวน 51 คน (ร้อยละ 17.9) เมื่อเกิดการเจ็บป่วยส่วนใหญ่ไปรักษาตัวที่โรงพยาบาลรัฐ จำนวน 147 คน (ร้อยละ 51.6) และรองลงมา คือ คลินิก จำนวน 52 คน (ร้อยละ 18.2)

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของการทำงานในโรงโม่หิน

สมาชิกในครอบครัวทำงานในโรงโม่หิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ (100.0)
ไม่ทำ	276	96.8
ทำ	9	3.2

จากตาราง 8 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้ทำงานในโรงโม่หิน จำนวน 276 คน (ร้อยละ 96.8) มีเพียง 9 ครอบครัว (ร้อยละ 3.2) เท่านั้นที่ทำงานในโรงโม่หิน

ส่วนที่ 4 การประเมินผลกระทบด้านสุขภาพทั้ง 4 มิติ จากแบบสัมภาษณ์ โดยมีตัวชี้วัด 38 ตัวชี้วัด และได้แบ่งเป็นการประเมินผลกระทบในภาพรวมและแยกตามกลุ่มที่ได้รับผลกระทบและไม่ได้รับผลกระทบ แยกตามกลุ่มอายุ และเพศ ดังผลการศึกษาคือต่อไปนี้

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นด้านสุขภาพกายของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง N = 285 คน (1 คน/1ครัวเรือน)	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่แสดง ความคิดเห็น	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ตัวชี้วัดสุขภาพด้านกาย						
1. ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวมักมี ปัญหาด้านระบบทางเดินหายใจ (เช่น ไอ, หวัด, ภูมิแพ้, ระคายเคืองเยื่อจมูก และลำคอ) บ่อยๆ	201	70.5	40	14.0	44	15.4
2. ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวมักเป็น โรคตาแดง ตาอักเสบ บ่อยๆ	169	59.3	66	23.2	50	17.5
3. ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวมักมี อาการเจ็บหน้าอก บ่อยๆ	158	55.4	66	23.2	61	21.4
4. ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวรู้สึก หายใจขัด แน่น อึดอัด เนื่องจากมีฝุ่น ละอองในอากาศมาก	166	58.2	74	26.0	45	15.8
5. ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวต้องพูด คุยกันด้วยเสียงดังขึ้นเนื่องจากเสียงรบกวน จากโรงโม่หิน	90	31.6	117	41.1	78	27.4
6. คนในหมู่บ้านเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ เช่น รถจักรยานยนต์ ล้มเนื่องจากถนน ชำรุด	210	73.7	45	15.8	30	10.5
7. ผู้ประกอบการ โรงโม่หินควรจัดทำ โครงการตรวจสุขภาพให้กับชาวบ้านใน หมู่บ้านใกล้เคียง โรงโม่หิน	236	82.8	25	8.8	24	8.4
8. ผู้ประกอบการ โรงโม่หินควรฉีดพ่นน้ำ กันฝุ่นละอองตามเส้นทางขนส่งหิน หรือ บริเวณ ใกล้เคียงกับชุมชนตลอดเวลา	244	85.6	27	9.5	14	4.9

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นด้านสุขภาพกายของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง N = 285 คน (1 คน/ครัวเรือน)	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่แสดง ความคิดเห็น	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ตัวชี้วัดสุขภาพด้านกาย (ต่อ)						
9.หน่วยงานต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องควร มาตรวจสอบคุณภาพอากาศและมาตร การการป้องกันแก้ไขด้านสุขภาพและ สิ่งแวดล้อมของโรงโม่หิน	251	88.1	14	4.9	20	7.0
10.ท่านคิดว่าแรงงานต่างด้าวของโรงโม่ หินอาจมีส่วนทำให้เกิดปัญหาสุขภาพ เช่น โรคมะเร็ง	233	81.8	18	6.3	34	11.9
11.คนในชุมชนของท่านประสบปัญหา เรื่องการขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้ อันเนื่อง มาจากการทำโรงโม่หิน (เช่น แหล่งน้ำ ดินเงิน และแห้งเหือด)	216	75.8	27	9.5	42	14.7

จากตาราง 9 การประเมินผลกระทบด้านสุขภาพกายในภาพรวม พบว่าคนในชุมชนอำเภอแม่ลาน้อยส่วนใหญ่เห็นด้วยกับประเด็นที่ 9 “หน่วยงานต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมาตรวจสอบคุณภาพอากาศและมาตรการป้องกันแก้ไขด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมของโรงโม่หิน” มากที่สุด (ร้อยละ 88.1) รองลงมาคือ ประเด็นที่ 8 “ผู้ประกอบการโรงโม่หินควรจัดทำโครงการตรวจสุขภาพให้กับชาวบ้านในหมู่บ้านใกล้เคียงโรงโม่หิน” (ร้อยละ 85.6) และประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วยมากที่สุด คือ “ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวต้องพูดคุยกันด้วยเสียงดังขึ้นเนื่องจากเสียงรบกวนจากโรงโม่หิน” ร้อยละ 41.1

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นด้านสุขภาพจิตของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง N = 285 คน (1คน/1ครัวเรือน)	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่แสดง ความคิดเห็น	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ตัวชี้วัดสุขภาพด้านจิต						
1. ท่านรู้สึกหงุดหงิดรำคาญใจเกี่ยวกับเสียงทำงานของเครื่องจักรของโรงโม่หิน	145	50.9	83	29.1	57	20.0
2. ท่านกังวลใจว่าจะเกิดการพังทลายของภูเขาที่ถูกระเบิดมายังบ้านเรือน	187	65.6	63	22.1	35	12.3
3. คนในชุมชนจะต้องสะดุ้งตกใจในเสียงระเบิดหิน	199	69.8	49	17.2	37	13.0
4. ท่านกลัวว่าจะมีเศษหินปลิวลงมาจาก การระเบิดหินซึ่งอาจจะเป็นอันตรายต่อคนในชุมชนใกล้เคียงกับโรงโม่หินได้	222	77.9	33	11.6	30	10.5
5. ท่านกังวลใจว่าแรงสั่นสะเทือนอาจทำให้บ้านของท่านพัง	157	55.1	81	28.4	47	16.5
6. ท่านรู้สึกหงุดหงิดรำคาญใจที่ต้องทำ ความสะอาดบ้านบ่อยๆ	186	65.3	50	17.5	49	17.2
7. ท่านวิตกกังวลเกี่ยวกับน้ำเสียจากโรงโม่หินจะไหลสู่แม่น้ำลา	227	79.6	31	10.9	27	9.5

จากตาราง 10 การประเมินผลกระทบด้านสุขภาพจิต พบว่าส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับตัวชี้วัดเชิงลบทั้ง 7 ตัว (ร้อยละ 50.9-79.6) โดยตัวชี้วัดที่เห็นด้วยมากที่สุด คือ ประเด็นที่ 7 “วิตกกังวลเกี่ยวกับน้ำเสียจะไหลสู่แม่น้ำลา” (ร้อยละ 79.6) รองลงมาคือประเด็นที่ 4 “กลัวว่าจะมีเศษหินปลิวลงมาจาก การระเบิดหินซึ่งอาจเกิดอันตรายต่อคนในชุมชนใกล้เคียงกับโรงโม่หินได้” (ร้อยละ 77.9) และประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วยมากที่สุด คือ ประเด็นที่ 1 “รู้สึกหงุดหงิดรำคาญใจเกี่ยวกับเสียงทำงานของเครื่องจักรของโรงโม่หิน” (ร้อยละ 29.1)

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นด้านสุขภาพสังคมของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง N = 285 คน (1คน/1ครัวเรือน)	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่แสดง ความคิดเห็น	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ตัวชี้วัดสุขภาพด้านสังคม						
1. การทำโรงโม่หินทำให้ชาวบ้านมีราย ได้เพิ่มขึ้น	44	15.4	201	70.5	40	14.0
2. การทำโรงโม่หินทำให้ชาวบ้านมี งานทำ	40	14.0	206	72.3	39	13.7
3. การทำโรงโม่หินทำให้มีการปรับปรุง ถนนของชุมชนดีขึ้น	29	10.2	205	71.9	51	17.9
4. การทำโรงโม่หินทำให้ชุมชนของท่าน สามารถหาซื้อวัสดุก่อสร้างได้สะดวกยิ่ง ขึ้น	58	20.4	183	64.2	44	15.4
5. คนงานใน โรงโม่หินหลังเลิกงานแล้ว มักจะจับกลุ่มมั่วสุมอบายมุข เช่น คี๋มสุรา เล่นการพนัน และส่งเสียงดังรบกวนชาว บ้านบริเวณใกล้เคียง	141	49.5	30	10.5	114	40.0
6. การมีคนงานต่างถิ่นเข้ามาอยู่ในหมู่ บ้านทำให้มีการลักขโมยทรัพย์สินของ ชาวบ้าน และทำให้เกิดความไม่สงบใน หมู่บ้าน	140	49.5	47	16.5	98	34.4
7. มีความขัดแย้งกันในบ้านระหว่าง กลุ่มของโรงโม่หินกับกลุ่มที่ไม่อยากให้ มีโรงโม่หิน	144	50.5	33	11.6	108	37.9
8. การมีฝุ่นละอองฟุ้งกระจายในอากาศ มากและเสียงดังทำให้ท่านและครอบครัว ไปร่วมงานประเพณีบางอย่างของหมู่ บ้านน้อยลง (เช่น งานแต่งงาน งานศพ)	103	36.1	50	17.5	132	46.3
9. คนขับรถบรรทุกหินของโรงโม่หินมัก จอดครดไม่เป็นระเบียบทำให้กีดขวางที่นา และเส้นทางคมนาคมในหมู่บ้านบ่อยครั้ง	201	70.5	24	8.4	60	21.1

เลขหมู่..... 21720.....

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นด้านสุขภาพสังคมของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง N = 285 คน (1คน/1ครัวเรือน)	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่แสดง ความคิดเห็น	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ตัวชี้วัดสุขภาพด้านสังคม (ต่อ)						
10. ท่านไม่ได้รับความช่วยเหลือในเรื่องที่ ได้รับความเดือดร้อนที่เกิดจากโรงโม่หิน จากหน่วยงานใดๆหลังจากที่ร้องทุกข์ไป แล้ว	158	55.4	17	6.0	110	38.6
11. การทำโรงโม่หินทำให้การใช้ ประโยชน์จากแม่น้ำในการทำไร่/นา ลดน้อยลง	214	75.1	16	5.6	55	19.3
12. การทำสวน/ ไร่/ นา ของชาวบ้านได้ ผลผลิตลดลง และขายได้ราคาต่ำเนื่อง จากมีฝุ่นละอองปกคลุมตามใบพืช จำนวนมาก	214	75.1	7	2.5	64	22.5
13. ผู้ประกอบการโรงโม่หินควรมอบเงิน เพื่อใช้เป็นทุนในการดูแลสุขภาพให้กับ ชาวบ้านในหมู่บ้านใกล้เคียงที่ได้รับเดือด ร้อนจากเหตุรำคาญจากโรงโม่หิน	196	68.8	47	16.5	42	14.7
14. การที่ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการ ร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมกำหนดนโยบาย และร่วมตัดสินใจในการทำโรงโม่หินทำ ให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบการ กับชาวบ้านดีขึ้น	161	56.5	77	27.0	47	16.5

จากตาราง 11 การประเมินผลกระทบด้านสุขภาพสังคม พบว่าส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วยกับตัวชี้วัดเชิงบวกทั้ง 4 ประเด็น ได้แก่ “การทำโรงโม่หินทำให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น” “การทำโรงโม่หินทำให้ชาวบ้านมีงานทำ” “ทำให้มีการปรับปรุงถนนของชุมชนดีขึ้น” “ทำให้สามารถหาซื้อวัสดุก่อสร้างได้สะดวกยิ่งขึ้น” (ร้อยละ 64.2-72.3) โดยประเด็นที่ไม่เห็นด้วยมากที่สุด คือ “การทำโรงโม่หินทำให้ชาวบ้านมีงานทำ” (ร้อยละ 72.3) ตัวชี้วัดเชิงบวกที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ ประเด็นที่ “ผู้ประกอบการโรงโม่หินควรมอบเงินเพื่อใช้เป็นทุนในการดูแลสุขภาพให้

กับชาวบ้านในหมู่บ้านใกล้เคียงที่ได้รับเดือดร้อนจากเหตุรำคาญจากโรงโม่หิน” (ร้อยละ 68.8) และ รองลงมาคือ “การที่ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมกำหนดนโยบายและ ร่วมตัดสินใจในการทำโรงโม่หินทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบการกับชาวบ้านดีขึ้น” ร้อย ละ 56.5 ตัวชี้วัดเชิงลบด้านสังคมที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุด คือ ประเด็น “การทำโรงโม่หิน ทำให้การใช้ประโยชน์จากแม่น้ำในการทำไร่/นา ลดน้อยลง” และ “การทำสวน/ ไร่/ นา ของชาว บ้านได้ผลผลิตลดลง และขายได้ราคาต่ำเนื่องจากมีฝุ่นละอองปกคลุมตามใบพืชจำนวนมาก” ร้อย ละ 75.1

The logo of Chiang Mai University is a circular emblem. In the center is an elephant standing and facing left, with a traditional Thai lamp (Lampang) on its back. The lamp has a flame and radiating lines above it. The elephant is flanked by two stylized floral motifs. The text "CHIANG MAI UNIVERSITY 1964" is written in a circular path around the central image. Above the elephant, there is Thai text: "มหาวิทยาลัยเชียงใหม่" (Mahavithayalai Chiang Mai University).

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นด้านสุขภาพจิตวิญญาณของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N = 285 คน 1คน/1ครัวเรือน)	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่แสดง ความคิดเห็น	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ตัวชี้วัดสุขภาพด้านจิตวิญญาณ						
1. ท่านกังวลใจว่าฝุ่นละอองจากโรงโมหินจะทำให้ความมั่นคงของถ้ำแก้วโกมลลดลงไป	251	88.1	13	4.6	21	7.4
2. ท่านกังวลใจว่าแรงสั่นสะเทือนการระเบิดหินทุกๆวันจะทำให้สูญเสียทรัพยากรธรรมชาติ (ถ้ำแก้วโกมลแตก-ร้าว) ที่เป็นแหล่งเที่ยวสำคัญของหมู่บ้าน	263	92.3	8	2.8	14	4.9
3. ท่านคิดว่าการทำโรงโมหินทำให้สภาพธรรมชาติสูญเสียเพราะภูมิทัศน์ทางธรรมชาติถูกทำลาย	266	93.3	4	1.4	15	5.3
4. การขุดเจาะเพื่อเปิดหน้าเหมืองของโรงโมหินทำให้ความสวยงามของถ้ำแก้วโกมลลดลง	252	88.4	10	3.5	23	8.1
5. การขุดหรือการระเบิดเพื่อนำหินมาไม่เป็นการทำลายแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ(ถ้ำแก้วอีกแห่งที่ถูกค้นพบ)	266	93.3	6	2.1	13	4.6
6. ท่านรู้สึกสูญเสียถ้ำหากถ้ำแก้วที่ถูกค้นพบอีกแห่งหนึ่งถูกทำลายเนื่องจากการระเบิดหินของโรงโมหินในบริเวณใกล้เคียงกับถ้ำแก้ว	263	92.3	5	1.8	17	6.0

จากตาราง 12 การประเมินผลกระทบด้านสุขภาพจิตวิญญาณ พบว่าส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างทุกหมู่เห็นด้วยกับตัวชี้วัดเชิงลบทั้งหมด (ร้อยละ 88.1-93.3) โดยประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดคือ ประเด็นที่ 3 “การทำโรงโมหินทำให้สภาพธรรมชาติสูญเสียเพราะภูมิทัศน์ทางธรรมชาติถูกทำลาย” และ “การขุดหรือการระเบิดเพื่อนำหินมาไม่เป็นการทำลายแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ (ถ้ำแก้วอีกแห่งที่ถูกค้นพบ)” (ร้อยละ 93.3) และประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วย

น้อยที่สุดคือ ประเด็นที่ 1 “ท่านกังวลใจว่าฝุ่นละอองจาก โรงโมหินจะทำให้ความงดงามของถ้ำแก้ว
โกมลดลงไป” (ร้อยละ 88.1)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 13 ร้อยละของผู้ที่เห็นด้วยในประเด็นต่างๆ ด้านสุขภาพกายจำแนกตามหมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบและไม่ได้รับผลกระทบจากโรงโม่หินใน ต.แม่ลาน้อย

ตัวชี้วัดสุขภาพกาย	กลุ่มที่ได้รับ	กลุ่มที่ไม่ได้รับ	P-value
	ผลกระทบ หมู่ 2 ,14 (n=104)	ผลกระทบ หมู่ 1, 5, 8, 9, 10 (n=181)	
1.เห็นด้วยกับ “ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวมักมีปัญหา ด้านระบบทางเดินหายใจ (เช่น ไอ, หวัด, ภูมิแพ้, ระคายเคืองเยื่อจมูกและลำคอ) บ่อยๆ”	98.1	54.7	0.000
2.เห็นด้วยกับ “ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวมักเป็นโรคตาแดง ตาอักเสบ บ่อยๆ”	97.1	37.6	0.000
3.เห็นด้วยกับ “ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวมักมีอาการเจ็บหน้าอก บ่อยๆ”	92.3	34.3	0.000
4.เห็นด้วยกับ “ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวรู้สึกหายใจขัด แน่นอึดอัด เนื่องจากมีฝุ่นละอองในอากาศมาก”	98.1	35.4	0.000
5.เห็นด้วยกับ “ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวต้องพูดคุยกันด้วยเสียงดังขึ้นเนื่องจากเสียงรบกวนจากโรงโม่หิน”	62.5	13.8	0.000
6.เห็นด้วยกับ “คนในหมู่บ้านเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ เช่น รถจักรยานยนต์ ล้มเนื่องจากถนนชำรุด”	100	58.6	0.000
7.เห็นด้วยกับ “ผู้ประกอบการ โรงโม่หินควรจัดทำโครงการตรวจสอบสุขภาพให้กับชาวบ้าน ในหมู่บ้านใกล้เคียงโรงโม่หิน”	81.7	83.4	0.693
8.เห็นด้วยกับ “ผู้ประกอบการ โรงโม่หินควรฉีดพ่นน้ำกันฝุ่นละอองตามเส้นทางขนส่งหิน หรือบริเวณใกล้เคียงกับชุมชนตลอดเวลา”	82.7	87.3	0.010
9. เห็นด้วยกับ “หน่วยงานต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมาตรวจสอบคุณภาพอากาศและมาตรการการป้องกันแก้ไขด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมของ โรงโม่หิน	97.1	82.9	0.001
10.เห็นด้วยกับ “ท่านคิดว่าแรงงานต่างด้าวของ โรงโม่หิน อาจมีส่วนทำให้เกิดปัญหาสุขภาพ เช่น โรคมลาเรีย”	91.3	76.2	0.003
11.เห็นด้วยกับ “คนในชุมชนของท่านประสบปัญหาเรื่องการขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้ อันเนื่องมาจากการทำโรงโม่หิน (เช่น แหล่งน้ำตื้นเขิน และแห้งเหือด)”	86.5	69.6	0.003

จากตาราง 13 เมื่อทำการแยกวิเคราะห์ผลกระทบด้านสุขภาพกาย ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ได้แก่ กลุ่มที่ได้รับผลกระทบ คือ หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 14 ตำบลแม่ลาน้อย กลุ่มที่ 2 ได้แก่ กลุ่มที่ไม่ได้รับผลกระทบ คือ หมู่ที่ 1, 5, 8, 9 และ 10 ตำบลแม่ลาน้อย พบว่ากลุ่มที่ได้รับผลกระทบ มีแนวโน้มเห็นด้วยกับทุกประเด็นในตัวชี้วัดด้านสุขภาพกายในสัดส่วนที่สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับ ผลกระทบ ซึ่งความแตกต่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติทุกตัว ($p\text{-value} < 0.05$) ยกเว้นประเด็นที่ 7 คือ “ผู้ประกอบการโรงโม่หินควรจัดทำโครงการตรวจสุขภาพให้กับชาวบ้านในหมู่บ้านใกล้เคียง โรงโม่หิน” พบว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับผลกระทบมีแนวโน้มเห็นด้วยในสัดส่วนที่สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับผลกระทบเพียงเล็กน้อย คือ (ร้อยละ 83.4 และ 81.7 ตามลำดับ) ซึ่งในประเด็นนี้ไม่มีความแตกต่างกัน ($p\text{-value} = 0.693$)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 14 ร้อยละของผู้ที่เห็นด้วย/ไม่เห็นด้วยในประเด็นต่างๆ ด้านสุขภาพจิตจำแนกตามหมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบและไม่ได้รับผลกระทบจากโรงโม่หินในต.แม่ลาน้อย

ตัวชี้วัดสุขภาพจิต	กลุ่มที่ได้รับผล	กลุ่มที่ไม่ได้รับ	P-value
	กระทบ	ผลกระทบ	
	หมู่ 2 และ 14 (n=104)	หมู่ 1, 5, 8, 9, 10 (n=181)	
1.เห็นด้วยกับ “ท่านรู้สึกหงุดหงิด รำคาญใจเกี่ยวกับเสียงทำงานของเครื่องจักรของโรงโม่หิน”	89.4	28.7	0.000
2.เห็นด้วยกับ “ท่านกังวลใจว่าจะเกิดการพังทลายของภูเขาที่ถูกระเบิดมาขังบ้านเรือน”	99.0	46.4	0.000
3. เห็นด้วยกับ “คนในชุมชนจะต้องสะดุ้งตกใจในเสียงระเบิดหิน”	99.0	53.0	0.000
4. เห็นด้วยกับ “ท่านกลัวว่าจะมีเศษหินปลิวลงมาจากการระเบิดหินซึ่งอาจจะเป็นอันตรายต่อคนในชุมชนใกล้เคียงกับโรงโม่หินได้”	100.0	65.2	0.000
5. เห็นด้วยกับ “ท่านกังวลใจว่าแรงสั่นสะเทือนอาจทำให้บ้านของท่านพัง”	97.1	30.9	0.000
6. เห็นด้วยกับ “ท่านรู้สึกหงุดหงิดรำคาญที่ต้องทำความสะอาดบ้านบ่อยๆ”	96.2	47.5	0.000
7. เห็นด้วยกับ “ท่านวิตกกังวลเกี่ยวกับน้ำเสียจากโรงโม่หินจะไหลสู่แม่น้ำลา”	97.1	69.6	0.000

จากตาราง 14 การวิเคราะห์ผลกระทบด้านสุขภาพจิต ตามกลุ่มที่ได้รับผลกระทบ และกลุ่มที่ไม่ได้รับผลกระทบ พบว่ากลุ่มที่ได้รับผลกระทบมีแนวโน้มเห็นด้วยกับทุกประเด็นใน สัดส่วนที่สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับผลกระทบ โดยทุกประเด็นมีความแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติ (p-value < 0.05)

All rights reserved

ตาราง 15 ร้อยละของผู้ที่เห็นด้วย/ไม่เห็นด้วยในประเด็นต่างๆ ด้านสุขภาพสังคมจำแนกตามหมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบและไม่ได้รับผลกระทบจากโรงโม่หินในต.แม่ลาน้อย

ตัวชี้วัดสุขภาพสังคม	กลุ่มที่ได้รับผล	กลุ่มที่ไม่ได้รับ	P-value
	กระทบ	ผลกระทบ	
	หมู่ 2 และ 14 (n=104)	หมู่ 1, 5, 8, 9, 10 (n=181)	
1. ไม่เห็นด้วยกับ “การทำโรงโม่หินทำให้ชาวบ้านมีราย ได้เพิ่มขึ้น”	100.0	53.6	0.000
2. ไม่เห็นด้วยกับ “การทำโรงโม่หินทำให้ชาวบ้านมีงาน ทำ”	100.0	56.4	0.000
3. ไม่เห็นด้วยกับ “การทำโรงโม่หินทำให้มีการปรับปรุง ถนนของชุมชนดีขึ้น”	100.0	55.8	0.000
4. ไม่เห็นด้วยกับ “การทำโรงโม่หินทำให้ชุมชนของท่าน สามารถหาซื้อวัสดุก่อสร้างได้สะดวกขึ้น	83.7	53.0	0.000
5. เห็นด้วยกับ “คนงานในโรง โม่หินหลังเลิกงานแล้วมัก จะจับกลุ่มมั่วสุมอบายมุข เช่น คี๋มสุรา เล่นการพนัน และส่งเสียงดังรบกวนชาวบ้านบริเวณใกล้เคียง	69.2	38.1	0.000
6. เห็นด้วยกับ “การมีคนงานต่างถิ่นเข้ามาอยู่ในหมู่บ้าน ทำให้มีการลักขโมยทรัพย์สินของชาวบ้าน และทำให้เกิด ความไม่สงบในหมู่บ้าน”	76.0	33.7	0.000
7. เห็นด้วยกับ “มีความขัดแย้งกันในหมู่บ้านระหว่างกลุ่ม ของโรงโม่หินกับกลุ่มที่ไม่อยากให้มีโรงโม่หิน”	83.7	31.5	0.000
8. ไม่เห็นด้วยกับ “การมีฝุ่นละอองฟุ้งกระจายในอากาศ มากและเสียงดังทำให้ท่านและครอบครัวไปร่วมงาน ประเพณีบางอย่างของหมู่บ้านน้อยลง (เช่น งานแต่งงาน งานศพ)	19.2	16.6	0.000
9. เห็นด้วยกับ “คนขับรถบรรทุกหินของโรงโม่หินมัก จอดคร่อมเป็นระเบียบทำให้กีดขวางที่นา และเส้นทาง คมนาคมในหมู่บ้านบ่อยครั้ง”	97.1	55.2	0.000
10. เห็นด้วยกับ “ท่านไม่ได้รับความช่วยเหลือในเรื่องที่ ได้รับความเดือดร้อนที่เกิดจากโรงโม่หินจากหน่วยงาน ใดๆหลังจากที่ร้องทุกข์ไปแล้ว”	97.1	31.5	0.000

ตาราง 15 ร้อยละของผู้ที่เห็นด้วย/ไม่เห็นด้วยในประเด็นต่างๆ ด้านสุขภาพสังคมจำแนกตามหมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบและไม่ได้รับผลกระทบจากโรงโม่หินในค.แม่ลาน้อย (ต่อ)

ตัวชี้วัดสุขภาพสังคม (ต่อ)	กลุ่มที่ได้รับผล	กลุ่มที่ไม่ได้รับผล	P-value
	กระทบ	กระทบ	
	หมู่ 2 และ 14 (n=104)	หมู่ 1, 5, 8, 9, 10 (n=181)	
11.เห็นด้วยกับ “การทำโรงโม่หินทำให้การใช้ประโยชน์จากแม่น้ำในการทำไร่/นา ลดน้อยลง”	88.5	67.4	0.000
12. เห็นด้วยกับ “การทำสวน/ ไร่/ นา ของชาวบ้าน ได้ผลผลิตลดลง และขายได้ราคาต่ำเนื่องจากมีฝุ่นละอองปกคลุมตามใบพืชจำนวนมาก”	91.3	65.7	0.000*
13. เห็นด้วยกับ “ผู้ประกอบการ โรงโม่หินควรมอบเงินเพื่อใช้เป็นทุนในการดูแลสุขภาพให้กับชาวบ้าน ในหมู่บ้านใกล้เคียงที่ได้รับเดือดร้อนจากเหตุรำคาญจากโรงโม่หิน”	44.2	82.9	0.000
14. เห็นด้วยกับ “การที่ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมกำหนดนโยบาย และร่วมตัดสินใจในการทำโรงโม่หินทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบการกับชาวบ้านดีขึ้น”	29.8	71.8	0.000

* หมายถึง จำนวน โดยสถิติ Fisher's exact test

จากตาราง 15 การวิเคราะห์ผลกระทบด้านสุขภาพสังคม ตามกลุ่มที่ได้รับผลกระทบ และ กลุ่มที่ไม่ได้รับผลกระทบ พบว่ากลุ่มที่ได้รับผลกระทบมีแนวโน้มไม่เห็นด้วยกับตัวชี้วัดเชิงบวกในประเด็นที่ 1 - 4 ในสัดส่วนที่สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับผลกระทบ ซึ่งความแตกต่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติทุกตัว ($p\text{-value} < 0.05$) และทั้ง 2 กลุ่มมีแนวโน้มไม่เห็นด้วยกับประเด็นที่ 8 “การมี ฝุ่นละอองฟุ้งกระจายในอากาศมากและเสียงดังทำให้ท่านและครอบครัวไปร่วมงานประเพณี บางอย่างของหมู่บ้านน้อยลง (เช่น งานแต่งงาน งานศพ) ในสัดส่วนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 ร้อยละของผู้ที่เห็นด้วย/ไม่เห็นด้วยในประเด็นต่างๆ ด้านสุขภาพจิตวิญญาณจำแนกตามหมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบและไม่ได้รับผลกระทบจากโรงโม่หินในต.แม่ลาน้อย

ตัวชี้วัดสุขภาพจิตวิญญาณ	กลุ่มที่ได้รับผล	กลุ่มที่ไม่ได้รับผล	P-value
	กระทบ	กระทบ	
	หมู่ 2 และ 14 (n=104)	หมู่ 1, 5, 8, 9, 10 (n=181)	
1. เห็นด้วยกับ “ท่านกังวลใจว่าฝุ่นละอองจากโรงโม่หินจะทำให้ความงดงามของถ้ำแก้วโกมลลดลงไป”	93.3	85.1	0.021*
2. เห็นด้วยกับ “ท่านกังวลใจว่าแรงสั่นสะเทือนการระเบิดหินทุกๆวัน จะทำให้สูญเสียทรัพยากรธรรมชาติ (ถ้ำแก้วโกมล) แดกร้าว ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของหมู่บ้านไป”	100.0	87.8	0.000*
3. เห็นด้วยกับ “ท่านคิดว่าการทำโรงโม่หินทำให้สภาพธรรมชาติสูญเสียเพราะภูมิทัศน์ทางธรรมชาติถูกทำลาย”	100.0	89.5	0.001*
4. เห็นด้วยกับ “การขุดเจาะเพื่อเปิดหน้าเหมืองของโรงโม่หินทำให้ความสวยงามของถ้ำแก้วโกมลลดลง”	98.1	82.9	0.000*
5. เห็นด้วยกับ “การขุดหรือการระเบิดเพื่อนำหินมาไม่เป็นการทำลายแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ(ถ้ำแก้วอีกแห่งที่ถูกค้นพบ)”	99.0	90.1	0.004*
6. เห็นด้วยกับ “ท่านรู้สึกสูญเสียถ้ำหากถ้ำแก้วที่ถูกค้นพบอีกแห่งหนึ่งถูกทำลายเนื่องจากการระเบิดหินของหินในบริเวณใกล้เคียงกับถ้ำแก้ว”	99.0	88.4	0.000*

* หมายถึง คำนวณ โดยสถิติ Fisher's exact test

จากตาราง 16 การวิเคราะห์ผลกระทบด้านสุขภาพจิตวิญญาณตามกลุ่มที่ได้รับผลกระทบ และ กลุ่มที่ไม่ได้รับผลกระทบ พบว่ากลุ่มที่ได้รับผลกระทบมีแนวโน้มเห็นด้วยกับทุกประเด็นของตัวชี้วัดด้านสุขภาพจิตวิญญาณในสัดส่วนที่สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับผลกระทบ โดยประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ ประเด็นที่ 2, 3, 5 และ 6 (ร้อยละ 100, 100, 99 และ 99 ตามลำดับ) ซึ่งทุกประเด็นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value < 0.05)

ตาราง 17 ร้อยละของผู้ที่เห็นด้วย/ไม่เห็นด้วยในประเด็นต่างๆ ด้านสุขภาพกายจำแนกตามกลุ่มอายุของกลุ่มตัวอย่างใน ต.แม่ลาน้อย

ตัวชี้วัดสุขภาพกาย	กลุ่มอายุ			P-value
	14-34 ปี	35-54 ปี	มากกว่า 54 ปี	
	(n1=159)	(n2=110)	(n3=16)	
1. เห็นด้วยกับ “ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวมักมีปัญหาด้านระบบทางเดินหายใจ (เช่น ไอ, หวัด, ภูมิแพ้, ระคายเคืองเชื่อบุจมูกและลำคอ) บ่อยๆ”	71.7	72.7	43.8	0.027*
2. เห็นด้วยกับ “ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวมักเป็นโรค ตาแดง ตาอักเสบ บ่อยๆ”	61.6	59.1	37.5	0.208*
3. เห็นด้วยกับ “ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวมักมีอาการเจ็บหน้าอก บ่อยๆ”	56.6	57.3	31.3	0.282*
4. เห็นด้วยกับ “ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวรู้สึกหายใจขัด แน่นอึดอัด เนื่องจากมีฝุ่นละอองในอากาศมาก”	61.0	57.3	37.5	0.082*
5. เห็นด้วยกับ “ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวต้องพุดคุยกันด้วยเสียงดังขึ้นเนื่องจากเสียงรบกวนจากโรงโม่หิน”	39.0	43.6	43.8	0.062*
6.เห็นด้วยกับ“คนในหมู่บ้านเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ เช่น รถจักรยานยนต์ ล้มเนื่องจากถนนชำรุด”	77.4	70.9	56.3	0.006*
7. เห็นด้วยกับ “ผู้ประกอบการ โรงโม่หินควรจัดทำโครงการตรวจสอบสุขภาพให้กับชาวบ้านในหมู่บ้านใกล้เคียงโรงโม่หิน”	83.6	81.8	81.3	0.458*
8. เห็นด้วยกับ “ผู้ประกอบการ โรงโม่หินควรฉีดพ่นน้ำกันฝุ่นละอองตามเส้นทางขนส่งหิน หรือบริเวณใกล้เคียงกับ ชุมชนตลอดเวลา”	84.9	87.3	81.3	0.113*
9. เห็นด้วยกับ “หน่วยงานต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมาตรวจสอบคุณภาพอากาศและมาตรการป้องกันแก้ไขด้าน สุขภาพและสิ่งแวดล้อมของโรงโม่หิน	89.3	90.9	56.3	0.000*
10.เห็นด้วยกับ “ท่านคิดว่าแรงงานต่างด้าวของโรงโม่หินอาจมีส่วนทำให้เกิดปัญหาสุขภาพ เช่น โรคมาลาเรีย”	83.0	84.5	50.0	0.016*

ตาราง 17 ร้อยละของผู้ที่เห็นด้วย/ไม่เห็นด้วยในประเด็นต่างๆ ด้านสุขภาพกายจำแนกตามกลุ่มอายุของกลุ่มตัวอย่างใน ต.แม่ลาน้อย (ต่อ)

ตัวชี้วัดสุขภาพกาย (ต่อ)	กลุ่มอายุ			P-value
	14-34 ปี (n1=159)	35-54 ปี (n2= 110)	มากกว่า 54 ปี (n3=16)	
11.เห็นด้วยกับ “คนในชุมชนของท่านประสบปัญหาเรื่องการขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้ อันเนื่องมาจากการทำโรงโม่หิน” (เช่น แหล่งน้ำดื่มเงิน และแห้งเหือด)	74.8	78.2	68.8	0.482*

* หมายถึง ค่าความโดยสถิติ Fisher's exact test

อายุ 14-34 ปี หมายถึง วัยผู้ใหญ่ตอนต้น

อายุ 35-54 ปี หมายถึง วัยผู้ใหญ่ตอนกลาง

อายุ 55 ปี ขึ้นไป หมายถึง วัยผู้ใหญ่ตอนปลาย

จากตาราง 17 เมื่อทำการแยกวิเคราะห์ผลกระทบด้านสุขภาพกายตามกลุ่มอายุ ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอายุ 14-34 ปี กลุ่มอายุ 35-54 ปี และ มากกว่า 54 ปี พบว่า ประเด็นที่ทั้ง 3 กลุ่มอายุมีความเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ประเด็นที่ 1 เห็นด้วยกับ “ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวมักมีปัญหาด้านระบบทางเดินหายใจ (เช่น ไอ, หวัด, ภูมิแพ้, ระคายเคืองเยื่อจมูกและลำคอ) บ่อยๆ” และประเด็นที่ 6 เห็นด้วยกับ “คนในหมู่บ้านเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ เช่น รถจักรยานยนต์ ล้มเนื่องจากถนนชำรุด” ประเด็นที่ 9 เห็นด้วยกับ “หน่วยงานต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมาตรวจสอบคุณภาพอากาศและมาตรการป้องกันแก้ไขด้าน สุขภาพและสิ่งแวดล้อมของโรงโม่หิน” และประเด็นที่ 10 เห็นด้วยกับ “ท่านคิดว่าแรงงานต่างด้าวของโรงโม่หินอาจมีส่วนทำให้เกิดปัญหาสุขภาพ เช่น โรคมลาเรีย” ส่วนประเด็นที่เหลือทั้ง 3 กลุ่มอายุมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 ร้อยละของผู้ที่เห็นด้วย/ไม่เห็นด้วยในประเด็นต่างๆ ด้านสุขภาพจิตจำแนกตามกลุ่มอายุ ของกลุ่มตัวอย่างใน ค.แม่ลาน้อย

ตัวชี้วัดสุขภาพจิต	กลุ่มอายุ			P-value
	14-34 ปี (n1=159)	35-54 ปี (n2=110)	มากกว่า 54 ปี (n3=16)	
1. เห็นด้วยกับ “ท่านรู้สึกหงุดหงิด รำคาญใจเกี่ยวกับเสียงทำงานของเครื่องจักรของโรงโม่หิน”	56.6	46.4	25.0	0.059*
2. เห็นด้วยกับ “ท่านกังวลใจว่าจะเกิดการพังทลายของภูเขาที่ถูกระเบิดมายังบ้านเรือน”	67.3	66.4	43.8	0.003*
3. เห็นด้วยกับ “คนในชุมชนจะต้องสะดุ้งตกใจในเสียงระเบิดหิน”	70.4	71.8	50.0	0.001*
4. เห็นด้วยกับ “ท่านกลัวว่าจะมีเศษหินปลิวลงมาจาก การระเบิดหินซึ่งอาจจะเป็นอันตรายต่อคนในชุมชนใกล้เคียงกับโรงโม่หินได้”	76.7	79.1	81.3	0.956*
5. เห็นด้วยกับ “ท่านกังวลใจว่าแรงสั่นสะเทือนอาจทำให้บ้านของท่านพัง”	61.0	50.0	31.3	0.079*
6. เห็นด้วยกับ “ท่านรู้สึกหงุดหงิดรำคาญที่ต้องทำความสะอาดบ้านบ่อยๆ”	68.6	65.5	31.3	0.030*
7. เห็นด้วยกับ “ท่านวิตกกังวลเกี่ยวกับน้ำเสียจากโรงโม่หินจะไหลสู่แม่น้ำลา”	68.6	65.5	31.3	0.695*

* หมายถึง คำนวณ โดยสถิติ Fisher's exact test

จากตาราง 18 การวิเคราะห์ผลกระทบด้านสุขภาพจิตตามกลุ่มอายุ พบว่าทั้ง 3 กลุ่มอายุ มีความเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในประเด็นที่ 2, 3 และ 6 ส่วนประเด็นที่ทั้ง 3 กลุ่มอายุมีความเห็นที่ไม่แตกต่างกัน ได้แก่ประเด็นที่ 1, 4, 5 และ 7

All rights reserved

ตาราง 19 ร้อยละของผู้ที่เห็นด้วย/ไม่เห็นด้วยในประเด็นต่างๆ ด้านสุขภาพสังคมจำแนกตามกลุ่มอายุของกลุ่มตัวอย่าง ใน ต.แม่ลาน้อย

ตัวชี้วัดสุขภาพสังคม	กลุ่มอายุ			P-value
	14-34 ปี	35-54 ปี	มากกว่า 54 ปี	
	(n1=159)	(n2=110)	(n3=16)	
1.ไม่เห็นด้วยกับ “การทำโรงโม่หินทำให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น”	75.5	68.2	37.5	0.021*
2.ไม่เห็นด้วยกับ “การทำโรงโม่หินทำให้ชาวบ้านมีงานทำ”	77.4	70.0	37.5	0.012*
3.ไม่เห็นด้วยกับ “การทำโรงโม่หินทำให้มีการปรับปรุงถนนของชุมชนดีขึ้น”	75.5	71.8	37.5	0.007*
4.ไม่เห็นด้วยกับ “การทำโรงโม่หินทำให้ชุมชนของท่านสามารถหาซื้อวัสดุก่อสร้างได้สะดวกขึ้น”	69.8	60.0	37.5	0.022*
5.เห็นด้วยกับ “คนงานในโรงโม่หินหลังเลิกงานแล้วมักจะจับกลุ่มมั่วสุมอบายมุข เช่น ต้มสุรา เล่นการพนัน และส่งเสียงดังรบกวนชาวบ้านบริเวณใกล้เคียง	58.5	40.0	25.0	0.006*
6.เห็นด้วยกับ “การมีคนงานต่างถิ่นเข้ามาอยู่ในหมู่บ้านทำให้มีการลักขโมยทรัพย์สินของชาวบ้าน และทำให้เกิดความไม่สงบในหมู่บ้าน”	55.3	44.5	18.8	0.024*
7.เห็นด้วยกับ “มีความขัดแย้งกันในหมู่บ้านระหว่างกลุ่มของโรงโม่หินกับกลุ่มที่ไม่อยากให้มีโรงโม่หิน”	50.3	51.8	43.8	0.931*
8.ไม่เห็นด้วยกับ “การมีฝุ่นละอองที่กระจายในอากาศมากและเสียงดังทำให้ท่านและครอบครัวไปร่วมงานประเพณีบางอย่างของหมู่บ้านน้อยลง (เช่น งานแต่งงาน งานศพ)	37.1	36.4	25.0	0.880*
9.เห็นด้วยกับ “คนขับรถบรรทุกหินของโรงโม่หินมักจอดรอไม่เป็นระเบียบทำให้เกิดขวางที่นา และเส้นทางคมนาคมในหมู่บ้านบ่อยครั้ง”	76.1	67.3	37.5	0.017*
10.เห็นด้วยกับ “ท่านไม่ได้รับความช่วยเหลือในเรื่องที่ได้รับความเดือดร้อนที่เกิดจากโรงโม่หินจากหน่วยงานใดๆหลังจากที่ร้องทุกข์ไปแล้ว”	61.0	48.2	50.0	0.253

ตาราง 20 ร้อยละของผู้ที่เห็นด้วย/ไม่เห็นด้วยในประเด็นต่างๆ ด้านสุขภาพสังคมจำแนกตามกลุ่มอายุของกลุ่มตัวอย่าง ใน ต.แม่ลาน้อย

ตัวชี้วัดสุขภาพสังคม (ต่อ)	กลุ่มอายุ			P-value
	14-34 ปี	35-54 ปี	มากกว่า 54 ปี	
	(n1=159)	(n2=159)	(n3=16)	
11. เห็นด้วยกับ “การทำโรงโม่หินทำให้การใช้ประโยชน์จากแม่น้ำในการทำไร่/นา ลดน้อยลง”	79.9	71.8	50.0	0.0915
12. เห็นด้วยกับ “การทำสวน/ ไร่/ นา ของชาวบ้านได้ผลผลิตลดลง และขายได้ราคาต่ำเนื่องจากมีฝุ่นละอองปกคลุมตามใบพืชจำนวนมาก”	78.0	73.6	56.3	0.378
13. เห็นด้วยกับ “ผู้ประกอบการโรงโม่หินควรมอบเงินเพื่อใช้เป็นทุนในการดูแลสุขภาพให้กับชาวบ้านในหมู่บ้านใกล้เคียงที่ได้รับเดือดร้อนจากเหตุรำคาญจากโรงโม่หิน”	67.9	70.0	68.8	0.530
14. เห็นด้วยกับ “การที่ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมกำหนดนโยบาย และร่วมตัดสินใจในการทำโรงโม่หินทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบการกับชาวบ้านดีขึ้น”	56.6	58.2	43.8	0.000

* หมายถึง คำนวณ โดยสถิติ Fisher's exact test

จากตาราง 20 การวิเคราะห์ผลกระทบด้านสุขภาพสังคมตามกลุ่มอายุ พบว่าทั้ง 3 กลุ่มอายุมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในประเด็นที่ 1-6 และ 9 ส่วนประเด็นที่มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันคือ ประเด็นที่ 7-13

ตาราง 21 ร้อยละของผู้ที่เห็นด้วย/ไม่เห็นด้วยในประเด็นต่างๆ ด้านสุขภาพจิตวิญญาณจำแนกตามอายุของกลุ่มตัวอย่าง ใน ต.แม่ลาน้อย

ตัวชี้วัดสุขภาพจิตวิญญาณ	กลุ่มอายุ			P-value
	14-34 ปี	35-54	มากกว่า 54 ปี	
	(n1=159)	(n2=110)	(n3=16)	
1. เห็นด้วยกับ "ท่านกังวลใจว่าฝุ่นละอองจากโรงไม่หิน จะทำให้ความมงคลของถ้ำแก้ว โคมลลดลงไป"	90.6	87.3	68.8	0.004
2. เห็นด้วยกับ "ท่านกังวลใจว่าแรงสั่นสะเทือนจากการระเบิดหินทุกวันจะทำให้สูญเสียทรัพยากรธรรมชาติ (ถ้ำแก้ว โคมลแตกร้า)ที่เป็นแหล่งเที่ยวสำคัญของหมู่บ้านไป"	93.1	91.8	87.5	0.150
3. เห็นด้วยกับ "ท่านคิดว่าการทำโรงไม่หินทำให้สภาพธรรมชาติสูญเสียเพราะภูมิทัศน์ทางธรรมชาติถูกทำลาย"	94.3	93.6	81.3	0.289
4. เห็นด้วยกับ "การขุดเจาะเพื่อเปิดหน้าเหมืองของโรงไม่หินทำให้ความสวยงามของถ้ำแก้ว โคมลลดลง"	90.6	88.2	68.8	0.011
5. เห็นด้วยกับ "การขุดหรือการระเบิดเพื่อนำหินมาไม่เป็นการทำลายแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ(ถ้ำแก้วอีกแห่งที่ถูกค้นพบ)"	93.1	93.6	93.2	0.916
6. เห็นด้วยกับ "ท่านรู้สึกสูญเสียถ้ำหากถ้ำแก้วที่ถูกค้นพบอีกแห่งหนึ่งถูกทำลายเนื่องจากการระเบิดหินของโรงไม่หินในบริเวณใกล้เคียงกับถ้ำแก้ว"	91.8	92.7	93.8	0.984

จากตาราง 21 การวิเคราะห์ผลกระทบด้านสุขภาพจิตวิญญาณตามกลุ่มอายุ พบว่าทั้ง 3 กลุ่มอายุมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในประเด็น 1 และ 4 ส่วนประเด็นที่ 2, 3, 5 และ 6 ไม่มีความแตกต่างกัน

ตาราง 22 ร้อยละของผู้ที่เห็นด้วย/ไม่เห็นด้วยในประเด็นต่างๆ ด้านสุขภาพกายจำแนกตามเพศ ของกลุ่มตัวอย่างใน ค.แม่ลาบ่อย

ตัวชี้วัดสุขภาพกาย	เพศ		P-value
	ชาย (n1=146)	หญิง (n2=139)	
1.เห็นด้วยกับ“ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวมักมีปัญหาด้านระบบทางเดินหายใจ (เช่น ไอ, หวัด, ภูมิแพ้, ระบายเคืองเยื่อจมูกและลำคอ) บ่อยๆ”	69.9	71.2	0.888
2.เห็นด้วยกับ “ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวมักเป็นโรคตาแดง ตาอักเสบ บ่อยๆ”	62.3	56.1	0.391
3.เห็นด้วยกับ “ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวมักมีอาการเจ็บหน้าอก บ่อยๆ”	53.4	57.6	0.776
4.เห็นด้วยกับ “ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวรู้สึกหายใจขัด แน่นอึดอัด เนื่องจากมีฝุ่นละอองในอากาศมาก”	57.5	59.0	0.393
5.เห็นด้วยกับ “ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวต้องหยุดคุยกันด้วยเสียงดังขึ้นเนื่องจากเสียงรบกวนจากโรงโม่หิน”	35.6	27.3	0.031
6.เห็นด้วยกับ“คนในหมู่บ้านเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ เช่น รถจักร ยานยนต์ สัมเนื่องจากถนนชำรุด”	78.1	69.1	0.011
7.เห็นด้วยกับ “ผู้ประกอบการโรงโม่หินควรจัดทำโครงการตรวจสอบภาพให้กับชาวบ้านในหมู่บ้านใกล้เคียงโรงโม่หิน”	80.1	85.6	0.469
8.เห็นด้วยกับ“ผู้ประกอบการโรงโม่หินควรฉีดพ่นน้ำกันฝุ่นละอองตามเส้นทางขนส่งหิน หรือบริเวณใกล้เคียงกับชุมชนตลอดเวลา”	83.6	87.8	0.440
9. เห็นด้วยกับ “หน่วยงานต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมาตรวจสอบคุณภาพอากาศและมาตรการการป้องกันแก้ไขด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมของโรงโม่หิน”	87.0	89.2	0.604
10.เห็นด้วยกับ “ท่านคิดว่าแรงงานต่างด้าวของโรงโม่หินอาจมีส่วนทำให้เกิดปัญหาสุขภาพ เช่น โรคมาลาเรีย”	80.1	83.5	0.173
11.เห็นด้วยกับ “คนในชุมชนของท่านประสบปัญหาเรื่องการขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้ อันเนื่องมาจากการทำโรงโม่หิน (เช่น แหล่งน้ำตื้นเขิน และแห้งเหือด)”	73.3	78.4	0.066

จากตาราง 22 เมื่อทำการแยกวิเคราะห์ผลกระทบด้านสุขภาพกายแยกตามเพศ พบว่าทั้งเพศชายและเพศหญิงเห็นด้วยกับทุกประเด็นในตัวชี้วัดด้านสุขภาพกาย และทุกประเด็นไม่มีความแตกต่างระหว่างเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} > 0.05$) ยกเว้นประเด็นที่ 5 และ 6 ที่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) โดยสัดส่วนที่เพศชายและเพศหญิงเห็นด้วยมากที่สุด คือประเด็นที่ 9 “หน่วยงานต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมาตรวจสอบคุณภาพอากาศและมาตรการป้องกันแก้ไขด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมของโรงโม่หิน” (ร้อยละ 87.0 และ 89.2 ตามลำดับ) และสัดส่วนที่เพศชายและเพศหญิงเห็นด้วยน้อยที่สุด คือ ประเด็นที่ 5 “ท่านหรือสมาชิกในครอบครัวต้องพูดคุยกันด้วยเสียงดังขึ้นเนื่องจากเสียงรบกวนจากโรงโม่หิน” (ร้อยละ 35.6 และ 27.3 ตามลำดับ)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 23 ร้อยละของผู้ที่เห็นด้วย/ไม่เห็นด้วยในประเด็นต่างๆ ด้านสุขภาพจิตจำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่างใน ต.แม่ลาน้อย

ตัวชี้วัดสุขภาพจิต	เพศ		P-value
	ชาย (n1=146)	หญิง (n2=139)	
1.เห็นด้วยกับ “ท่านรู้สึกหงุดหงิด รำคาญใจเกี่ยวกับเสียงทำงานของเครื่องจักรของโรงม่หิน”	57.5	43.9	0.010
2.เห็นด้วยกับ “ท่านกังวลใจว่าจะเกิดการพังทลายของภูเขาที่ถูกระเบิดมายังบ้านเรือน”	67.1	64.0	0.001
3. เห็นด้วยกับ “คนในชุมชนจะต้องสะดุ้งตกใจในเสียงระเบิดหิน”	69.2	64.0	0.001
4. เห็นด้วยกับ “ท่านกลัวว่าจะมีเศษหินปลิวลงมาจากการระเบิดหินซึ่งอาจจะเป็นอันตรายต่อคนในชุมชนใกล้เคียงกับโรงม่หินได้”	69.2	70.5	0.004
5. เห็นด้วยกับ “ท่านกังวลใจว่าแรงสั่นสะเทือนอาจทำให้บ้านของท่านพัง”	79.5	76.3	0.317
6. เห็นด้วยกับ “ท่านรู้สึกหงุดหงิดรำคาญที่ต้องทำความสะอาดบ้านบ่อยๆ”	57.5	43.9	0.010
7. เห็นด้วยกับ “ท่านวิตกกังวลเกี่ยวกับน้ำเสียจากหินจะไหลสู่อ่างน้ำปลา”	67.1	64.0	0.001

จากตาราง 23 การวิเคราะห์ผลกระทบด้านสุขภาพจิตแยกตามเพศ พบว่าทั้งเพศชายและเพศหญิงเห็นด้วยกับทุกประเด็นในตัวชี้วัดด้านสุขภาพจิต และมีความแตกต่างระหว่างเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) ยกเว้นประเด็นที่ 5 “ท่านกังวลใจว่าแรงสั่นสะเทือนอาจทำให้บ้านของท่านพัง” ที่ไม่มีความแตกต่างระหว่างเพศ ($p\text{-value} = 0.317$) โดยสัดส่วนที่เพศชายและเพศหญิงเห็นด้วยมากที่สุด คือประเด็นที่ 5 (ร้อยละ 79.5 และ 76.3 ตามลำดับ) และสัดส่วนที่เพศชายและเพศหญิงเห็นด้วยน้อยที่สุด คือ ประเด็นที่ 1 และ 6 (ร้อยละ 57.5 และ 43.9 ตามลำดับ)

ตาราง 24 ร้อยละของผู้ที่เห็นด้วย/ไม่เห็นด้วยในประเด็นต่างๆ ด้านสุขภาพสังคมจำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่างใน ค.แม่ลาป่วย

ตัวชี้วัดสุขภาพสังคม	เพศ		P-value
	ชาย (n1=146)	หญิง (n2=139)	
1. ไม่เห็นด้วยกับ “การทำโรงโม่หินทำให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น”	71.2	69.8	0.877
2. ไม่เห็นด้วยกับ “การทำโรงโม่หินทำให้ชาวบ้านมีงานทำ”	73.3	71.2	0.791
3. ไม่เห็นด้วยกับ “การทำโรงโม่หินทำให้มีการปรับปรุงถนนของชุมชนดีขึ้น”	64.4	64.0	0.589
4. ไม่เห็นด้วยกับ “การทำโรงโม่หินทำให้ชุมชนของท่านสามารถหาซื้อวัสดุก่อสร้างได้สะดวกขึ้น”	47.3	51.8	0.746
5. เห็นด้วยกับ “คนงานในโรงโม่หินหลังเลิกงานแล้วมักจะจับกลุ่มมั่วสุมอบายมุข เช่น คี๋มสุรา เล่นการพนัน และส่งเสียงดังรบกวนชาวบ้านบริเวณใกล้เคียง	50.0	48.2	0.611
6. เห็นด้วยกับ “การมีคนงานต่างถิ่นเข้ามาอยู่ในหมู่บ้านทำให้มีการลักขโมยทรัพย์สินของชาวบ้านและทำให้เกิดความไม่สงบในหมู่บ้าน”	57.5	43.2	0.152
7. เห็นด้วยกับ “มีความขัดแย้งกันในหมู่บ้านระหว่างกลุ่มของโรงโม่หินกับกลุ่มที่ไม่อยากให้มีโรงโม่หิน”	43.2	28.8	0.041
8. ไม่เห็นด้วยกับ “การมีฝุ่นละอองฟุ้งกระจายในอากาศมากและเสียงดังทำให้ท่านและครอบครัวไปร่วมงานประเพณีบางอย่างของหมู่บ้านน้อยลง (เช่น งานแต่งงาน งานศพ)	74.0	66.9	0.057
9. เห็นด้วยกับ “คนขับรถบรรทุกหินของโรงโม่หินมักจอดคร่อมไม่เป็นระเบียบทำให้เกิดขวางที่นาและเส้นทางคมนาคมในหมู่บ้านบ่อยครั้ง”	80.9	77.1	0.155
10. เห็นด้วยกับ “ท่านไม่ได้รับความช่วยเหลือในเรื่องที่ได้รับความเดือดร้อนที่เกิดจากโรงโม่หินจากหน่วยงานใดๆหลังจากที่ร้องทุกข์ไปแล้ว”	71.9	78.4	0.199
11. เห็นด้วยกับ “การทำโรงโม่หินทำให้การใช้ประโยชน์จากแม่น้ำในการทำไร่/นา ลดน้อยลง”	73.3	77.0	0.262

ตาราง 24 ร้อยละของผู้ที่เห็นด้วย/ไม่เห็นด้วยในประเด็นต่างๆ ด้านสุขภาพสังคมจำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่างใน ต.แม่ลาน้อย (ต่อ)

ตัวชี้วัดสุขภาพสังคม (ต่อ)	เพศ		P-value
	ชาย (n1=146)	หญิง (n2=139)	
12. เห็นด้วยกับ “การทำสวน/ ไร่/ นา ของชาวบ้านได้ผลผลิตลดลง และขายได้ราคาต่ำเนื่องจากมีฝุ่นละอองปกคลุมตามใบพืชจำนวนมาก”	67.8	69.8	0.194
13. เห็นด้วยกับ “ผู้ประกอบการ โรงโม่หินควรมอบเงินเพื่อใช้เป็นทุนในการดูแลสุขภาพให้กับชาวบ้านในหมู่บ้านใกล้เคียงที่ได้รับความสะดวกหรือจนเหตุรำคาญจากโรง โม่หิน”	67.8	69.8	0.194
14. เห็นด้วยกับ “การที่ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมกำหนดนโยบาย และร่วมตัดสินใจในการทำโรงโม่หิน ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบการกับชาวบ้านดีขึ้น	50.7	62.6	0.128

จากตาราง 24 การวิเคราะห์ผลกระทบด้านสุขภาพสังคมแยกตามเพศ ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} > 0.05$) ในทุกประเด็น ยกเว้นประเด็นที่ 7 “มีความขัดแย้งกันในหมู่บ้านระหว่างกลุ่มของ โรงโม่หินกับกลุ่มที่ไม่อยากให้มีโรงโม่หิน” ที่มีความแตกต่างระหว่างเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.041$) โดยสัดส่วนที่เพศชายและเพศหญิงไม่เห็นด้วยมากที่สุด คือ ประเด็นที่ 8 “การมีฝุ่นละอองฟุ้งกระจายในอากาศมากและเสียงดังทำให้ท่านและครอบครัวไปร่วมงานประเพณีบางอย่างของหมู่บ้านน้อยลง (เช่น งานแต่งงาน งานศพ ฯลฯ) (ร้อยละ 74 และ 69.9 ตามลำดับ)

ตาราง 25 ร้อยละของผู้ที่เห็นด้วย/ไม่เห็นด้วยในประเด็นต่างๆ ด้านสุขภาพจิตวิญญาณจำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง ต.แม่ลาน้อย

ตัวชี้วัดสุขภาพจิตวิญญาณ	เพศ		P-value
	ชาย (n1=146)	หญิง (n2=139)	
1. เห็นด้วยกับ “ท่านกังวลใจว่าฝุ่นละอองจากโรงโมหินจะทำให้ความมงคลของถ้ำแก้วโกมลลดลงไป”	85.6	90.6	0.424
2. เห็นด้วยกับ “ท่านกังวลใจว่าแรงสั่นสะเทือนการระเบิดหินทุกๆวันจะทำให้สูญเสียทรัพยากรธรรมชาติ (ถ้ำแก้วเตกร้าว) ที่เป็นแหล่งเที่ยวสำคัญของหมู่บ้านไป”	89.7	95.0	0.260*
3. เห็นด้วยกับ “ท่านคิดว่าการทำโรงโมหินทำให้สภาพธรรมชาติสูญเสียเพราะภูมิทัศน์ทางธรรมชาติถูกทำลาย”	93.8	92.8	0.627*
4. เห็นด้วยกับ “การขุดเจาะเพื่อเปิดหน้าเหมืองของโรงโมหินทำให้ความสวยงามของถ้ำแก้วโกมลลดลง”	87.7	89.2	0.879*
5. เห็นด้วยกับ “การขุดหรือการระเบิดเพื่อนำหินมาไม่เป็นการทำลายแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ (ถ้ำแก้วอีกแห่งที่ถูกล้นพบ)”	94.8	92.1	0.274*
6. เห็นด้วยกับ “ท่านรู้สึกสูญเสียถ้ำหากถ้ำแก้วที่ถูกค้นพบอีกแห่งหนึ่งถูกทำลายเนื่องจากการระเบิดหินของโรงโมหินในบริเวณใกล้เคียงกับถ้ำแก้ว”	93.2	91.4	0.818*

* หมายถึง คำนวณ โดยสถิติ Fisher's Exact test

จากตาราง 25 การวิเคราะห์ผลกระทบด้านสุขภาพจิตวิญญาณแยกตามเพศ พบว่าทั้งเพศชายและเพศหญิงเห็นด้วยกับทุกประเด็นในตัวชี้วัดด้านสุขภาพจิตวิญญาณและไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกประเด็น (p-value > 0.05)

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved